

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-283

14.3.2025

Storebrand Forsikring AS

Motorvogn

Tyveri av motorsykkel – brudd på sikkerhetsforskrift om låsing – fal. § 4-8.

Sikredes motorsykkel ble stjålet. I skademeldingen oppga sikrede at garasjebrikken ikke fungerte da han kom hjem. Han parkerte derfor motorsykkelen utenfor bygget sitt. Da han skulle flytte motorsykkelen dagen etterpå, var motorsykkelen borte. I skademeldingsskjemaet svarte sikrede «nei» på spørsmål om motorsykkelen var låst da tyveriet fant sted. Foretaket avkortet erstatningen med 50 % grunnet brudd på sikkerhetsforskrift om låsing. Sikrede mente imidlertid at foretaket ikke kunne avkorte erstatningen. Han viste til at rattlåsen ikke fungerte, og han mente derfor at han ikke hadde noen reelle handlingsalternativer. Nemndas flertall kom til at sikrede var mer enn lite å laste, og at foretakets avkortning måtte aksepteres. Flertallet viste i den forbindelse til den åpenbare tyveririsikoen og sikredes mulige handlingsalternativer.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 41 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for tyveri av motorsykkel og spørsmål om foretaket kan avkorte for brudd på sikkerhetsforskrift, jf. fal. § 4-8.

Sikredes forsikringsbevis angir:

SIKKERHETSFORSKRIFTER FINNES I VILKÅRENES PKT. 5.2 OG OMHANDLER:

[...]

5.2.2

- krav til låsing og oppbevaring av nøkkel. [...] For moped, motorsykkel mv., er det krav om bruk av originale låser. [...]

Vilkårene pkt. 5.2.2 bokstav a fastslår følgende sikkerhetsforskrift:

a) bil skal holdes lukket og låst når det ikke er personer i den. Andre motorvogner og tilhenger skal minst være låst med original(e) lås(er) når den ikke er i bruk. Nøkkel skal oppbevares betryggende, utilgjengelig for uvedkommende og borte fra motorvognen og tenningen skal være slått av.

Sikredes motorsykkel ble stjålet den 13.5.24. Sikrede svarte i skademeldingsskjemaet «nei» på spørsmål om motorsykkelen var låst og beskrev tyveriet som følger:

Skulle parkere i garasjen når jeg kom hjem, men brikken til garasjen funkete ikke. Så jeg parkerte ved sykkelstativene ved inngangen av blokken min. Når jeg skulle prøve flytte den ned til garasjen i dag (dagen etter) var den borte.

Foretaket avkortet 21.6.24 erstatningen med 50 % pga. brudd på sikkerhetsforskriftenes pkt. 5.2.2 a, om at kjøretøyet minst skal være låst med originale låser når det er parkert. Foretaket viste til at nøkkelen gikk til både tenningslås og rattlås. Videre mente foretaket at det var grovt uaktsomt å sette fra seg en ulåst motorsykkel på stedet. Foretaket viste til at sikrede burde ha

forstått at faren for tyveri var stor.

Sikrede klaget saken inn for Finansklagenemnda og anførte bl.a. at rattlåsen ikke fungerte den aktuelle kvelden.

Sikrede bestrider at foretaket kan avkorte erstatningen. Rattlåsen fungerte ikke kvelden før tyveriet. Sikrede hadde derfor en god grunn til å ikke bruke rattlåsen. Videre fungerte ikke nøkkelbrikken til garasjeanlegget. Sikrede bestrider også at han kunne ha låst motorsykkelen med skivelås eller kjettinglås. Han hadde ikke noe av dette tilgjengelig. Han påpeker også at sikkerhetsforskriften stiller krav til å låse motorsykkelen med originale låser. Sikrede hadde derfor ingen reelle handlingsalternativer og kan ikke klandres for bruddet på sikkerhetsforskriften.

Sikrede anfører at det ikke er uforsvarlig å unnlate å sette på rattlåsen i et nabolag i en forstad hvor det stort sett bor barnefamilier.

Forsikringsforetaket anfører at avkortning med 50 % etter fal. § 4-8 er berettiget. Sikrede har brutt sikkerhetsforskriftens pkt. 2.2, som angir at kjøretøyet minst skal være låst med originale låser når det er parkert. Ifølge foretakets taksmann er nøkkelen til en motorsykkel både til tenningslås og rattlås. Foretaket anfører at sikrede burde ha forstått at faren for tyveri var stor da han parkerte motorsykkelen ulåst langs fortauets. Motorsykkelen er et populært tyveriobjekt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket kan avkorte erstatningen med 50 % som følge av brudd på sikkerhetsforskrift om låsing av motorsykkel, jf. fal. § 4-8.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Merete Anita Utgård, bemerker:

Flertallet mener foretaket må gis medhold.

Sikredes forsikring har følgende sikkerhetsforskrift:

5.2.2 Sikkerhetsforskrift tyveri/hæverk/underslag

a) bil skal holdes lukket og låst når det ikke er personer i den. Andre motorvogner og tilhenger skal minst være låst med original(e) lås(er) når den ikke er i bruk. [...]

Sikkerhetsforskriften angir at andre motorvogner minst skal være låst med «originale låser når den ikke er i bruk». Ordlyden tilsier at motorsykkelen minst må være låst med en egen lås. Sikrede oppga i skademeldingen at motorsykkelen var ulåst. Følgelig er sikkerhetsforskriften objektivt sett brutt, jf. fal. § 4-8 første punktum.

Flertallet legger også til grunn at det er årsakssammenheng mellom bruddet og tyveriet, jf. fal. § 4-8 annet punktum. Etter ordlyden er det presumsjon for årsakssammenheng, og det er ikke fremlagt informasjon som tilsier at sykkelen ville blitt stjålet uavhengig av bruddet.

Spørsmålet er så om sikrede er mer enn lite å legge til last for bruddet, jf. fal. § 4-8 annet punktum. Det dreier seg om brudd på en skriftlig handlenorm i en kontrakt sikrede har inngått, og normen har som formål å unngå risiko for skade. Utgangspunktet er at et slikt brudd må regnes som uaktsomt. Samtidig er sikrede beskyttet mot mer unnskyldelige forsømmelser, jf. Bull/Wilhelmsen, Forsikringsrett 2024 s. 405.

Risikoen for tyveri av ulåst motorsykkel er stor og må regnes som alminnelig kjent. Risikoen økes ytterligere når sykkelen som her parkeres ulåst på et offentlig sted om natten. Dette taler for at sikrede er mer enn lite å legge til last. Normalt må låsing av sykkel også regnes som et enkelt og åpenbart handlingsalternativ. Sikrede anfører imidlertid at rattlåsen ikke fungerte. I skademeldingen opplyste han under punktet «Beskriv hva du mener har skjedd» at «brikken til

garasjen funket ikke». Derimot skrev han ingenting om at rattlåsen ikke fungerte, til tross for at dette ville gitt en forklaring på at han krysset av for at sykkelen ikke var låst. Opplysningen om at rattlåsen ikke fungerte den aktuelle kvelden kom først etter at foretaket hadde varslet avkortning.

Det følger av alminnelige bevisregler at bevisverdien av tidsnære forklaringer er høyere enn senere avvikende forklaringer som kan være påvirket av begrunnelsen for foretakets avslag, jf. Rt. 1998 s. 1565 og også FinKN 2024-364, 2022-589, 2018-082 og 2017-377. En senere forklaring som kommer etter at foretaket har avkortet erstatningen har i utgangspunktet liten troverdighet med mindre den underbygges av objektiv dokumentasjon, jf. eksempelvis FinKN 2017-372. I skademeldingen ble sikrede bedt om å beskrive hendelsesforløpet. Dersom rattlåsen ikke fungerte, ville det være naturlig å påpeke dette her. Uansett måtte sikrede i så fall finne en annen måte å sikre sykkelen på. Hensett til den åpenbare tyveririsikoen og mulige handlingsalternativer mener flertallet sikrede er mer enn lite å laste.

Avkortningen kan da finne sted under hensyn til arten av den aktuelle sikkerhetsforskrift, skyldgrad, skadeforløpet og forholdene ellers, jf. forsikringsavtaleloven § 4-8 tredje punktum. Den aktuelle sikkerhetsforskriften er viktig for å hindre tyveri. Risikoen for tyveri fremstod også som høy, da motorsykkelen stod ulåst på et offentlig sted over natten. Videre hadde sikrede et enkelt handlingsalternativ. De nevnte momentene tilsier at foretakets avkortning på 50 % må aksepteres.

Nemndas mindretall, Hege Sundby, bemerker:

Mindretallet mener klager må gis delvis medhold. Mindretallet er enig med flertallet i at det er grunnlag for avkortning, men mener i vurderingen av avkortningens størrelse at den bør settes noe lavere, og mener en avkortning på 30 % ville være mer riktig her.

Dette sett hen til de begrensende handlingsalternativer klager hadde. Rattlåsen fungerte ikke, det var sent på kvelden, og muligheten til å få kjøpt andre låsemekanismer for å sikre motorsykkelen med var få eller ingen. Alternative låsemekanismer ville uansett ikke dekket kravet i forsikringsvilkårene om «originale låser».

Flertallet legger vekt på at opplysningen om at rattlåsen var defekt først kom etter at foretaket hadde gitt beskjed om avkortning. Mindretallet kan ikke se at det har noen betydning her, all den tid klager hadde krysset av i skjemaet for at motorsykkelen ikke var låst. Det at rattlåsen ikke fungerte var vel hele grunnen til at motorsykkelen ikke lot seg låse.

Klager hadde ikke mulighet til å sette motorsykkelen inn i garasjen da nøkkelbrikken til anlegget ikke fungerte. Og man har ikke holdepunkter for å si at klager hadde mulighet til å få satt motorsykkelen inn andre steder på dette tidspunktet. Motorsykkelen ble derfor stående parkert ute i det som fremsto som et rolig villastrøk bestående av i hovedsak barnefamilier.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).